

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики

19 лютого 2026 року

Веде засідання голова Комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На початку маємо обрати секретаря засідання. Як завжди, Сергій Владиславович Соболев пропонується. Немає заперечень?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді прошу переходити до голосування за обрання Сергія Владиславовича Соболева секретарем сьогоднішнього засідання.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Бабій - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Божик - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

Гунька нема.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми, протоколу: також у нас присутній перший заступник голови комітету Василь Іванович Німченко.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Соболев утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення ухвалено. 13 – за, 1 – утримався. Отже рішення прийнято.

У нас тут, я бачу, присутній голова Національного агентства запобігання корупції. Можемо у нього уточнити щодо голосування, у пана Віктора, якщо можете. От дивіться, ми обираємо секретаря засідання під час засідання комітету, оскільки у нас, на жаль, немає постійного секретаря, бо пішов з життя наш колега Олег Анатолійович Макаров. І ми кожен раз обираємо секретаря засідання. Він має бути з іншої політичної фракції: не як голова і не як перший заступник. У нас просто обмежений вибір і от ми обираємо Сергія Владиславовича Соболева. Сергій Владиславович, зокрема, утримується кожний раз, щоб на всяк випадок не порушити. Як ви думаєте, якщо можете, тут може бути який-то конфлікт інтересів?

ПАВЛУЩИК В.В. Доброго дня, пане голову. Дивіться, ситуація в чому, я просто на прикладі іншого теж наведу. Ну по-перше, для того щоб розглядати питання наявності конфлікту інтересів, має бути дві основні ознаки: це дискреція, тобто якщо там є вибір цього питання, то вона в принципі присутня, і приватний інтерес. В питанні обрання секретаря, я впевнений, там жодного приватного інтересу немає.

Наведу приклад іншого питання, які у нас є розбіжності з судовою системою і з Радою суддів якраз безпосередньо з приводу конкретного приватного інтересу, де голосують судді за голову суду, де є прямий приватний інтерес у збільшенні заробітної плати як по статусу голови суду, яка начисляється суддям.

У нас там є розбіжності з Радою суддів, але це наше є окреме питання.

ВЛАСЕНКО С.В. Опаньки, хороша мисль, хороша мисль, хороша. Дякую за підказку, пане голову Національного агентства запобігання корупції. Ми подивимось тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, почули, да? Там приватні інтереси і так далі. Просто щоб ми це знали.

Добре. Пішли тоді далі. Проект порядку денного було розіслано народним депутатам завчасно. Пропозиція перейти до прийняття порядку денного за основу.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Бабій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми і протоколу: член комітету Васюк Олександр Олександрович також присутній на засіданні.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс.

ФРІС І.П. За, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СОБОЛЄВ С.В. 15 – за. 0 – утримались. 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Якщо немає пропозицій до порядку денного, не бачу пропозицій, тоді переходимо до голосування порядку денного в цілому.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 15 – за, 0 – утрималися, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до розгляду питань нашого порядку денного. Першим питанням у нас стоїть проект Закону про внесення змін до частини другої статті 32 Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку вчинення правочину неповнолітньою особою (реєстраційний номер 12254). Це ми розглядаємо в порядку частини шостої статті 118 Регламенту.

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Відверто кажучи, ми з колегами не розглядали проект висновку на підкомітеті вчора, тому що ми розглядали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вибачаюся. Ігор Павлович, просто у нас профільний підкомітет – це Іван Романович Калаур.

ФРІС І.П. Щиро вибачаюся. Вибачте. Я думаю, чому я його не розглядав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович, ви чи хтось інший?

_____. То логічно, Ігор Павлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович.

КАЛАУР І.Р. Добрий день, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи хтось від вас, від підкомітету? Ви чи хтось доповість?

КАЛАУР І.Р. На жаль, ми не розглядали оцю пропозицію на підкомітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Зрозуміло. Тому що це перегляд після зауважень юристів.

Тоді слово я би надав Ігорю Павловичу Фрісу як головному відповідальному по цьому законопроекту. Ігор Павлович, вам слово.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Після розгляду вказаного проекту закону на комітеті надійшли зауваження Головного юридичного управління Верховної Ради. Їх було декілька. З більшістю ми не погодилися в тій частині, що вони дублюють вже прийняті положення, однак два буквально там або чотири слова, які Головне юридичне управління запропонувало

відповідно до 118 статті Регламенту змінити у відповідній 17 статті Закону "Про охорону дитинства", додавши в частину першу, перепрошую, абзац перший частини п'ятої відповідно статті 17 викласти в редакції "батьки", як було у нас, і додати слова "або інші законні представники" і далі по тексту "не мають права без дозволу органу опіки і піклування". І так само в частину дев'яту, так само викласти, що якщо один з батьків (інших законних представників). Тобто Головне юридичне управління у своєму висновку зауважило про те, що нам додатково необхідно забезпечити майнові права неповнолітніх осіб, додавши інших законних представників, які відповідно до закону можуть їх представляти. Ми погодилися з колегами, обговоривши це питання, тому запропонували внести зміни в рішення комітету і саме викласти в тій редакції, яка була запропонована до розгляду комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція Міністерства юстиції.

ФЕРЕНС О.М. Доброго ранку, шановний пане голову, шановні народні депутати, заступник міністра юстиції Олена Ференс.

Міністерство юстиції підтримує запропоновані пропозиції автором законопроекту, які надали пропозиції, і відповідно юристи ...

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, якщо немає ні у кого зауважень, це перегляд, там уточнення...

Сергій Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, колеги.

А я пам'ятаю, що колись в стародавні часи, в стародавні, формула завжди була така: батьки, опікуни або інші законні представники. Може ми так підемо? Ну дивіться, це абсолютно непринципово, тому що опікуни це теж законні представники і зрозуміло все, але просто раніше була формула саме така: батьки, опікуни або інші законні представники.

Дякую.

ФРІС І.П. Ми якраз опікунів, вони у нас в іншому законі просто-на-просто відповідно до цього, цієї норми працюють. Тобто це встановлено законом там, де визначаються повноваження – у 32 статті Цивільного кодексу України, де у нас визначено перелік осіб, які безпосередньо вчиняють дії...

ВЛАСЕНКО С.В. Ігорю Павловичу, немає зауважень, просто я нагадав як воно було раніше. Як старша людина я нагадав просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович Калаур.

КАЛАУР І.Р. У мене таке за питаннячко. Минулого разу і Верховний Суд, зокрема Василь Крат і наші колеги, піднімали питання про те, чи не розширює цей законопроект коло випадків, коли підлягають нотаріальному посвідченню правочини, які вчиняються від імені малолітніх. Так я от, минулого разу у мене там трішки зі зв'язком були проблеми, так я хотів би уточнити, як станом на сьогоднішній день ці питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ФРІС І.П. Ну, жодних змін ми не вносили в рішення комітету стосовно цього. У нас законом чітко визначено, до яких правочинів необхідно рішення органу опіки і піклування і до яких правочинів стосовно розпорядження нерухомим майном, особливо цінним майном, в тому числі транспортним засобом, така згода необхідна. Тобто ми не розширюємо жодним чином сферу застосування цього закону.

КАЛАУР І.Р. Тобто мова йде про нерухоме майно і майно, яке має особливу цінність. Я правильно розумію?

ФРІС І.П. Об'єкт житлової нерухомості, земельна ділянка, на якій розташований такий об'єкт, власником або користувачем є підопічна або неповнолітня дитина.

КАЛАУР І.Р. Хорошо. Ігор Павлович, давайте домовимося як колега з колегою, щоб це був останній випадок, що ви спочатку вносите зміни в Сімейний кодекс, а потім, за вашими словами, ви кажете: "приведемо у відповідність Цивільний кодекс до Сімейного кодексу".

ФРІС І.П. Іван Романович, дякую за уточнення. Відверто кажучи, ми тоді пропустили і не зауважили, що 32-а стаття регулює вказані питання дотично до 177-ї Сімейного кодексу. І ми Сімейний поправили, а Цивільний просто не побачили. І воно тягнулося два роки, щоб ми разом з вами подали відповідні норми і правки і виправили ситуацію.

КАЛАУР І.Р. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, конечно, не побачити Цивільний кодекс для Івана Романовича це прямо як по серцю. Так, Іван Романович?

КАЛАУР І.Р. Уявляю, що сказав би Руслан Олексійович взагалі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та ну, я просто не хотів вже так, щоб поговорити...

Расім Бабанли, прошу.

БАБАНЛИ Р.Ш. Добрий день. Расім Бабанли – перший заступник керівника апарату Верховного Суду.

Ігор Павлович, уточнююче питання в контексті того, що запитував Іван Романович. Можливо, ця стенограма колись стане у нагоді правозастосувачам після набрання чинності цими змінами.

Так, як ми читаємо сьогодні, у нас є норма в Цивільному кодексі про те, що нотаріальному посвідченню підлягають нерухоме майно і транспортні засоби. В тій редакції, яка пропонується останньою, там буде бланкетність на 177-у Сімейного кодексу, що нотаріальне посвідчення буде в тих випадках, які передбачає 177-а Сімейного кодексу. І якщо ми дивимось в 177-у Сімейного кодексу, то у нас там крім нерухомості і транспортних засобів, ще є такі дії, як, наприклад, відчуження до статутного капіталу юридичної особи чи як вступного членського поділу нерухомого майна, об'єкта незавершеного будівництва, майбутнього об'єкта нерухомості, іншого цінного майна, зокрема транспортних засобів, власником якого є малолітня особа.

Із цього ми робимо висновок, і те, про що тоді Василь Іванович на попередньому комітеті запитував, з цього ми робимо висновок, що цей перелік розширюється. Тобто

крім згоди органу опіки і піклування ще й буде нотаріальна згода. То просто уточнення по тому, як це все буде виглядати і чи саме така ідея передбачалась?

Дякую.

ФРІС І.П. На сьогоднішній день саме така ідея пропонувалася. Тому що ми повинні забезпечити майнові права малолітніх і неповнолітніх осіб і осіб, які потребують опіки і піклування, в тому числі щодо іншого способу розпорядження цим майном, а саме передача в іпотеку вказаного майна, щодо поділу вказаного майна, якщо з одного об'єкту нерухомості створюються два окремих новостворених об'єкти нерухомого майна, щодо передачі нерухомого майна в статутний капітал або розпорядження статутним капіталом юридичної особи, які належать неповнолітнім. В цьому випадку так само необхідна відповідна згода і органу опіки і піклування, і потрібна відповідна згода батьків або законних представників такої дитини.

Абсолютно вірно, тому що якщо говорити тільки щодо відчуження нерухомого майна або транспортних засобів, це буде стосуватися виключно договору купівлі-продажу, договору дарування. Натомість той же самий, наприклад, договір іпотеки, на підставі якого передається майно в забезпечення виконання зобов'язань, наслідком цього договору може бути примусове звернення-стягнення або реалізація предмета іпотеки, який належить малолітній або неповнолітній дитині.

Враховуючи це, ми визначились з колегами, і воно було схвально підтримано народними депутатами членами комітету, що спосіб захисту таких неповнолітніх може бути шляхом визначення бланкетною нормою 177 статті Сімейного кодексу України. Все вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Іван Романович Калаур.

КАЛАУР І.Р. У мене ще теж одне уточнююче питання. Коли мова іде про внесення майна в статутний капітал, то після того, як це майно буде внесено в статутний. Я так розумію, що це мова іде про всі юридичні особи, Ігорю Павловичу? Чи тільки про якісь...

ФРІС І.П. Абсолютно.

КАЛАУР І.Р. То тоді, коли буде внесено майно в статутний капітал, то така неповнолітня особа стає учасником юридичної особи. Але у нас 90 відсотків віковий ценз

участі в юридичних особах, як правило, зазначається у статуті і там рідкісне явище, особливо коли йдеться про підприємницькі товариства, щоб там була особа віком з 16 років, я вже не говорю про 14 років. От як ми будемо цей конфлікт вирішувати?

ФРІС І.П. Іван Романович, у нас є багато моментів, коли особа малолітня і неповнолітня віком і до 14 років стає учасником на підставі свідoctва про право на спадщину. Давайте це так само не забувати. І в цьому випадку так само необхідна відповідна згода щодо передачі вказаного майна і необхідне рішення відповідне щодо набуття права власності неповнолітньою особою на корпоративні права або майнові права юридичної особи. Якщо ми з вами підемо глибше і подивимося, яким чином це фактично відбувається, то шляхом, якщо передається нерухоме майно або статутний капітал юридичної особи, фізична особа, вона перестає бути власником такого майна і фактично вона шляхом обміну набуває право власності на корпоративні права товариства. Тобто вона обмінює належне своє нерухоме майно на частку у статутному капіталі товариства і стає його учасником і натомість отримує відповідну частку на корпоративні права такого товариства. Тому це абсолютно цивільно-правовий договір, який так само підлягає згоді як з боку батьків, так і з боку органу опіки і піклування.

КАЛАУР І.Р. Ну дивіться, мова йде про те, що коли малолітня особа чи неповнолітня особа стає учасником юридичної особи в порядку спадкування частки свого родича, ну це дуже рідкісне явище, коли товариство їх приймає. Як правило, товариство приймає рішення виплатити їм частку активів, яка пропорційна частці у статутному капіталі. Це дуже рідкісне явище, ну але воно є, я не заперечую, що його немає.

Коли ми говоримо про передання майна у статутний капітал, то мова йде про новостворену юридичну особу, і тоді виникає питання, конфлікт. Якщо в статуті написано, ну це треба просто тоді підганяти статут під оцю неповнолітню особу, щоб у статуті було прописано, що учасником юридичної особи може бути фізична особа віком з 16 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович, у нас ті норми, які стосувалися передачі майна у статутний капітал юридичної особи, не змінювалися сьогодні по відношенню до тих, які були прийняті у 2023 році. Ця норма і далі існувала у 177 статті Сімейного кодексу України. Тому жодного конфлікту, скажемо так, за ці вже майже три роки ми не побачили, але в будь-якому випадку фізична особа, неповнолітня фізична особа має право і має

можливість передати і обміняти своє належне і нерухоме майно або частку права власності на нерухоме майно на корпоративні права товариства. І такий договір у такому випадку буде потребувати відповідного рішення органу опіки і піклування і згоди відповідних батьків або законних представників.

КАЛАУР І.Р. Я вам ще раз нагадую, що вона дійсно має право, але це право можна зреалізувати при умові, якщо в статуті написано, що учасником такої юридичної особи є особа віком з 16 років. Таких статутів є дуже невеличкий коефіцієнт порівняно із загальною кількістю.

ФРІС І.П. Нормою закону передбачено, що в статуті має бути таке зазначено? Я щось такого ніколи не чув.

КАЛАУР І.Р. Так.

ФРІС І.П. Ну ми ж встановлюємо правило, а не заставляємо їх так робити, то ми надаємо...

КАЛАУР І.Р. Ми встановлюємо правило, але це правило таке, знаєте, для одної цілої десятих випадків.

ФРІС І.П. Можливо. Подивимося, як на практиці воно буде. Я не оцінював, відверто скажу, на практиці реалізацію відповідного положення 177-ої.

КАЛАУР І.Р. Добренько.

У мене ще питання до голови Нотаріальної палати. От як, може вона володіє статистичними даними, чи дуже у нас багато випадків, коли неповнолітня особа вступає до участі в новостворені юридичні особи і в такий спосіб вносить майно, нотаріально посвідчуючи згоду батьків чи там інших осіб, які їх замінюють.

БЕРНАЦЬКА І. Добрий день! Віцепрезидент Нотаріальної палати Інна Бернацька.

Скажімо, нотаріат останні 10 років був досить усунутий від процесів оформлення таких внесків, адже ми добивалися завжди, щоб договір купівлі-продажу, дарування частки в статутному капіталі засвідчувався нотаріально, а не те, що було у нас

запроваджено засвідчення справжності підписів на актах приймання-передачі. Тому таких і фактичність такого акта технічного бухгалтерського документу ми робимо неповноцінним і недоправочин. І такої інформації в Нотаріальній палаті немає, але загальне правило, яке дозволяє на сьогоднішній день такі випадки, що особа віком від 16-и років може увійти і бути засновником юридичної особи і внести майно як статутний капітал, вони можуть бути. Тому ми передбачили це на майбутнє і ми сподіваємося, що ці правочини будуть належним чином регламентовані і захищені нотаріальною процедурою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, закінчили чи ще у когось питання? Якщо ні в кого немає питань, ми можемо переходити до прийняття рішення.

Колеги, зверніть увагу, це у нас після уточнення 118-а, це після зауваження юристів про 118 статтю Регламенту. Все, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за. 0 – утримались. 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Отже рішення прийнято, колеги.

Так, переходимо до...

_____. Мікрофон включіть, Денисе Вячеславовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до наступного нашого питання порядку денного. Наступний – це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення проведення судових засідань у разі неможливості його повного фіксування технічними засобами в умовах воєнного чи надзвичайного стану реєстраційний номер 8359. Це перегляд висновку комітету.

Колеги, зверніть увагу, перегляд висновку комітету, ну, оскільки ми прибрати з усіх процесів, окрім кримінального процесу, поняття "нарадча кімната", то уточнення в цій частині, що просто прибираємо термін "нарадча кімната", змінюємо прийняття рішення. Але для перегляду потрібно не менше половини членів комітету голосів.

Прошу співголів профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті, якщо було.

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, шановні колеги, підкомітет з питань правосуддя на своєму підкомітеті не розглядав дане питання. Тут все зрозуміло. Я думаю, що з нарадчою кімнатою ми вже визначились, це треба на комітеті розглянути і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, тут технічне зауваження, я пояснив, в чому суть. Дякую, Павло Васильович. І все.

Чи є необхідність обговорювати дане питання? Пане Вікторе Павлушик, НАЗК, вас теж було покликано, бо ви мали свої зауваження щодо цього законопроекту.

ПАВЛУЩИК В.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але зверніть увагу, у нас комітетська редакція законопроекту. Ви там зазначали про нечітке формулювання щодо в яких випадках проводиться фіксування, можливість проведення. Ми начебто намагалися врахувати в тому числі і це положення. Тому в комітетській редакції законопроекту, як на мене, це враховано.

ПАВЛУЩИК В.В. Так, дякую. У нас була проведена в 23-му році експертиза, було дві наших рекомендації. Одна врахована, на другій ми не наполягаємо, ми врахували думку і позицію при обговоренні з комітетом.

Єдине питання, яке хотів би озвучити, і окреме застереження, це зміни, що стосуються формулювання "в умовах воєнного стану чи надзвичайного стану". Там прописано: "У разі знеструмлення електромережі суду, на час такого знеструмлення фіксування судового засідання може здійснюватись за ініціативою суду, якщо є згода всіх учасників справи, які з'являються на судове засідання". Оця занадто велика участь осіб, які приймають участь в прийнятті рішення, та дискреція, в тому числі суду, про визначення способу прийняття рішення далі про розгляд справи у таких випадках, воно призведе до розбіжності судової практики, судді по-різному будуть його вести, а також до невирішення питання з приводу затягування, якщо у різних сторін є різне бачення руху в подальшому.

Тому ми пропонували би в цьому питанні написати просто: "Здійснюється за допомогою протоколу, без надання можливості цього питання, за ініціативою суду або за згодою учасників".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую. Цю позицію почули. Але це була така політична позиція, враховуючи обговорення і так далі, і позиція і членів комітету з урахуванням всіх обговорень.

Колеги, хтось ще бажає з цього приводу висловитися, якщо бажає? Тому що це перегляд, ми його розглядали, тут маленьке технічне уточнення. Якщо немає нікого, хто бажає висловитись, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За. Бабій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк.
Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко. Власенко.
Гулько.
Демченко.
Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко. Німченко
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за, 0 – проти, 0 – утримались.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Так, у нас є ще графа "Різне". Ігор Колісник, голова секретаріату комітету, що у нас в "Різному"?

КОЛІСНИК І.В. До комітету надійшли пропозиції від різних органів стосовно делегування своїх представників до складу робочих груп, підгруп. У зв'язку з цим депутатів, членів комітету, було ознайомлено і депутати визначились, хто хоче ввійти у відповідні групи. Було підготовлено три проекти рішень комітету з цього питання. Перше – це про делегування представників комітету до складу робочої групи з питань реформи правничої освіти. Це пропозиції Міністерства освіти і науки України. Підготовлений проект рішення, який розміщений в електронному комітеті, а також сьогодні зранку розісланий усім членам комітету з пропозицією делегувати до складу цієї робочої групи Валерія Божика, Володимира Ватраса, Сергія Демченка, Івана Калаура, Миколу Стефанчука та Ігоря Фріса.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо проголосувати це рішення, колеги?

Якщо немає заперечень, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я взагалі дуже радію, що люди активно хочуть попрацювати в різних робочих групах, так що треба всіх підтримати.

Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. Ну оскільки там приватних інтересів немає, то – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук. Стефанчук.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за, 0 – утрималися, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Ігор Колісник, далі.

КОЛІСНИК І.В. Пропозиція від Міністерства юстиції України стосовно делегування представників комітету до складу тематичних підгруп в рамках виконання заходів Дорожньої карти з питань верховенства права. Зголосилися взяти участь в роботі таких підгруп Ватрас Володимир Антонович, Демченко Сергій Олексійович, Маслов Денис Вячеславович і Стефанчук Микола Олексійович. Підготовлений проект рішення комітету, де визначено в які саме підгрупи делегувати конкретних членів комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень? Можемо переходити до голосування за запропонований проект рішення?

_____ . Є запитання, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

_____. Ігор Васильович, оскільки ви доповідали, тоді до вас запитання в першу чергу. Оце ви маєте на увазі зараз цей проект рішення, лист Мін'юсту, який ви надсилали в чат, ну попередньо є в матеріалах комітету, і звернення до Апарату Верховної Ради України, правильно я розумію?

КОЛІСНИК І.В. Звернення до Апарату надійшло, але воно було розписано на Першого заступника Голови Верховної Ради і він розписав це на голів комітетів.

_____. І до листа надавався перелік тематичних оцих підгруп, і там в переліку... Ну це Мін'юст цей перелік надавав. Правильно ж я розумію? І там написано, там немає депутатів, там представник Апарату Верховної Ради за згодою в кожній із підгруп. От як це розуміти?

КОЛІСНИК І.В. Це треба розуміти так, що...

_____... а немає народних депутатів.

_____. Так у нас є Мін'юст.

_____. Чи ми вважаємо їх представниками Апарату Верховної Ради? Чи як? Я щось погано розумію. Тоді до Мін'юсту питання, якщо Ігор Васильович затрудняється відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мін'юст, можете пояснити, в які підгрупи кого ви хочете включити по євроінтеграції, депутатів чи Апарат? Хто з Мін'юсту?

_____. І чим будуть займатися ці підгрупи? Чи там дійсно можливо там Апарат необхідний чи все-таки депутатам витратити свій час?

КРАВЧЕНКО Л.М. Добрий день, шановний голово, шановні народні депутати, запрошені всі!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Потрібно представитися.

КРАВЧЕНКО Л.М. Людмила Кравченко, заступник міністра юстиції.

Робив наш департамент, який по євроінтеграції. Якщо пару хвилин, зараз з'ясуємо, бо не наше питання. Цілком може бути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З'ясуйте. Давайте з'ясуйте.

Ми можемо поки до іншого перейти питання, а до цього повернемося.

Ігорю.

КОЛІСНИК І.В. Надійшла пропозиція від Державної прикордонної служби України стосовно делегування представників комітету до складу міжвідомчої робочої групи з питань координації заходів у сфері ... *(нерозбірливо)* управління. Народні депутати члени комітету Володимир Ватрас, Сергій Демченко, Іван Калаур і Микола Стефанчук зголосилися взяти участь у цій міжвідомчій робочій групі. Підготовлений проект рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Немає необхідності обговорювати? Тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за. Сказали, немає конфлікту інтересів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає.

Власенко.

Гулько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за. 0 – утримались. 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Дякую.

Ігорю, по тобі все? Чи ще щось? Все.

Зараз почуємо, пані Людмило.

КРАВЧЕНКО Л.М. Пане голово, я готова доповісти. Так, це тематичні групи по дорожній карті. Насправді вписали працівників Апарату, але хотіли бачити народних депутатів. Дуже вибачаюся за такий каламбур, який вийшов. Будемо раді вас бачити в робочих групах.

_____. Дозвольте тоді ще одне уточнююче питання. От я просто, чесно кажучи, я трохи заплутався в цих робочих групах, які ви понастворювали для дорожньої карти. Тобто це уже не просто робоча група, а тематична робоча підгрупа.

КРАВЧЕНКО Л.М. Тематичні робочі підгрупи саме по розділам дорожньої карти. Не загальна робоча група.

_____. Тобто це підгрупи чого? Тематичні робочі підгрупи робочої групи по дорожній карті, правильно я розумію?

КРАВЧЕНКО Л.М. Так.

_____. Ну це, ви, конечно, наворотили, що без сто грам не розберешся, чесно.

Колеги, якщо ви бажаєте бачити народних депутатів, то я теж би хотів взяти участь в деяких з цих підгруп, тому прошу також мене включити в підгрупи 1, 2, 3 і 5.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Ще є бажаючі "в кар'єр піщаний"?

_____. У мене теж до Мін'юсту тоді питання, з вашого дозволу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Прошу.

_____. Скажіть, будь ласка, а в дорожній карті лише немає жодних питань, пов'язаних з системою адвокатури і системою нотаріату України? Мені здається, вони там були, але я не бачу тематичних підгруп взагалі з цього питання.

КРАВЧЕНКО Л.М. По адвокатурі у нас уже створена велика група, куди входять багато депутатів. І ми вже зараз, до 23-го числа, всім членам робочої групи розіслані питання щодо питань, які пов'язані з планом діяльності нашої робочої групи, там де ми плануємо початок роботи. І на початок березня плануємо перше засідання з обговоренням тих проблемних питань, які учасники робочої групи висловлять до 23-го числа.

Ми розмовляли вже з Єврокомісією, вони хочуть теж на наше перше засідання долучитися по адвокатурі. Віцепрем'єр Тарас Качка готовий теж розпочати цей процес. Тому все, що в дорожній карті по адвокатурі, по конвенції, по реформуванню адвокатської діяльності працює в робочій групі, де у нас дуже багато представників в тому числі і від вашого комітету.

_____. Дякую.

_____. А можна свою думку ще в контексті запитання пана Ігоря? Дивіться, пане Ігорю, там п'ята підгрупа з питань правової освіти та інших юридичних інституцій. І я не виключаю, що, можливо, нотаріат туди входить. Але це Мін'юст тільки знає.

_____. Нотаріат реформувати не треба, в нього все в порядку.

КРАВЧЕНКО Л.М. Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

КРАВЧЕНКО Л.М. Шановний пане голову, шановний Ігорю Павловичу, я хочу прокоментувати питання, що стосується питання нотаріату. Питання нотаріату в нас не стоїть в наближенні до законодавства європейського співтовариства. Це не є в робочій групі відповідно і в наших планах якби заходів. Це питання дійсно нашого внутрішнього національного законодавства. Є відповідна співпраця там Мін'юсту і Нотаріальної палати якби з питань латинського нотаріату.

Але ми розуміємо, що в кожній правовій системі країн Європейського Союзу по-різному підготовлена система нотаріату і різні повноваження. Тобто, Ігорю Павловичу, якби це питання не стоїть в реформуванні в частині, що стосується наближення до законодавства Європейського Союзу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули.

Так. Значить, по цих групах, підгрупах можемо проголосувати тоді проект рішення з урахуванням того, що Роман Вячеславович хоче долучитись?

Колеги, Валерій Іванович і Володимир Антонович Ватрас, у вас руки підняті, ви теж хочете в ці підгрупи груп тематичних по євроінтеграції? Чи у вас інше питання?

_____. Пане голову, ні, ми в цих групах. Але поки не відключилися представники Мін'юсту, у мене було би до них одне питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да куди ж вони відключаться? Не відключаться. Давайте тоді проголосуємо це рішення. Да?

_____. Проголосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, тоді ставлю на голосування запропонований проект рішення по цих підгрупам, групам і так далі. Прошу переходити до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Миколайовичу.
Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прийнято.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за. 0 – утрималися. 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рішення прийнято.

Тепер давайте, руку підняті у народних депутатів.

Перший – Валерій Іванович Божик, потім Володимир Антонович Ватрас.

БОЖИК В.І. Пане голово, я хотів також, оскільки є представники Мін'юсту, правильно колега Роман Бабій зауважив, у мене є таке побажання, бо ми тут іноді

розуміємо, що створюється робоча група і не зрозуміло навіть кого хочуть бачити на тій робочій групі – чи Апарат чи народних депутатів.

До питання про робочу групу, наприклад, переформування адвокатури. Питання про створення цієї групи було, по-моєму, ще в минулому році восени. Після того вона лежить в Мін'юсті, тому що не знають, що з нею робити, ну давайте створимо робочу групу. Після того Мін'юст чомусь виносить його на Кабмін і робить цю робочу групу консультативним органом Кабміну, куди включаються партнерські організації, стейкхолдери, які зацікавлені, працівники Мін'юсту і народні депутати. Ну у мене взагалі таке формулювання трохи, чи можуть народні депутати бути в консультативній групі, то бог з ним, допустимо можуть.

І тут треба, коли створюється робоча група, завжди ставити собі питання, мета і відповідь на одне питання: а де та ручка і той кабінет, який буде готувати цей законопроект? Очевидно, якщо цей законопроект в тому числі, наприклад, про адвокатуру має бути урядовим, то десь він має народжуватися ініціатором (так?), тобто якимось департаментом Мін'юсту. А потім у кінцевому випадку він має потрапити в цей комітет, де депутати мають сказати своє слово, чи він підлягає розгляду, чи не підлягає, чи має недоліки.

Так от, у мене просто таке прохання ці питання якось пропрацювати заздалегідь, щоб не було потім так, що вони пів року, оце питання робочої групи стоїть, стоїть, потім викочують нам якісь умови, якісь там тіньові звіти і комітету будуть обґрунтовувати, що це треба вже на післязавтра, тому що у нас зобов'язання. Ми ж пів року нічого не робили, правда? Тому десь от є прохання більш до цього підходити зважено і з розумінням, щоб потім в кінці не депутати, а ініціатор казав, що у нас є отакий законопроект, а ми вже можемо обговорювати якісь ключові моменти з питання того, які він має перспективи проходження залом в разі їх усунення, якісь проблемні моменти. Ну таке в мене побажання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Міністерство юстиції, врахуйте.

КРАВЧЕНКО Л.М. Да, добре. Я хочу сказати, що, Валерій Іванович, повністю розділяю ваш спосіб запропонованої роботи, але так склалося, що дуже багато у всіх сферах і галузях, які регулюються законодавством, є стейкхолдерів, які потім на етапі, коли воно потрапляє вже, уряд розробив, всі хочуть мати інструмент залученості

стейкхолдера, які із, скажемо так, громадянського суспільства хочуть брати участь у підготовці цих законопроектів. Ну і наше законодавство зараз побудовано так щодо участі громадськості у залученості до написання нормативно-правових актів зокрема, що ми не можемо ігнорувати цю частину суспільства. І для цього уряд знайшов інструмент побудови – це створення робочих груп.

БОЖИК В.І. Ні, я тут не про стейкхолдерів, навпаки, ви правильно робите, що їх залучаєте, я про частину роботи з депутатами. Тобто щоб не було так, що зараз ви нам підготували якийсь законопроект, потім нам обгрунтовують, що це треба прийняти вже, тому що у нас зобов'язання, і ми практику таку маємо. Бо ми потім не розуміємо, що з цим робити. Ми розуміємо, що воно сире. Воно не йде, залом не підтримується, а ми як профільний комітет хотіли б, бо ми розуміємо, що проблематика є і її треба регулювати нормами, але це тоді треба якось враховувати заздалегідь. Тому звичайно просто от таке побажання, щоб ви врахували. А те, що залучено широке коло громадянського суспільства і так званих стейкхолдерів, на здоров'я, нехай працюють, може щось корисне з того буде.

КРАВЧЕНКО Л.М. Коли ми їх залучаємо, то обов'язково хочемо залучили і вас для того, щоб була ж паритетність уже у прийнятті рішення, бо голосувати потім і кінцеве рішення приймати все-таки парламенту. Тому от така модель, вона складна, громіздка, але вона є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули.

Там Володимир Антонович Ватрас був.

ВАТРАС В.А. Я є, пане голово, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви руку піднімали.

ВАТРАС В.А. Так, піднімав руку. Я також хотів кілька слів сказати стосовно реформи адвокатури на підтримання слів Валерія Івановича Божика. Дуже добре, що залучаються представники стейкхолдерів, громадськості, але, на превеликий жаль, ми про це вже говорили і продовжуємо говорити – жодного представника Національної асоціації адвокатів, яка є відповідальною, так само як і парламент, і так само як і Кабмін в особі

Мін'юсту за реалізацію дорожньої карти до складу робочої групи не залучили. Серед представників органів адвокатського самоврядування там знайшлося місце лише для представниці Ради адвокатів Хмельницької області Оксани Каденко, все, крапка. Натомість низка громадських організацій залучені до роботи цієї групи.

Знову ми починаємо розмову про те, що ми хочемо реформувати адвокатуру без залучення до цієї реформи адвокатури. Тому я вкотре звертаюся до виконувачки обов'язків міністра юстиції, до заступника профільного, хто цим займається, переформатувати склад цієї робочої групи.

Інформую про те, що 17 лютого підготовлено та подано мною депутатське звернення на Прем'єр-міністра Свиріденко стосовно необхідності пропорційного представництва у складі цієї робочої групи представників парламенту, представників уряду і представників Національної асоціації адвокатів України, як мінімум по 9 осіб. І в складі цієї робочої групи має бути три співголови: співголова від парламенту, співголова від Національної асоціації адвокатів і співголова від Міністерства юстиції.

Мною запропоновані додаткові кандидатури до складу цієї робочої групи, які не включені, а саме: Калаур Іван Романович та заступник голови комітету Павліш Павло Васильович. Це, що стосується робочої групи.

Також хочу проінформувати, що 18 лютого вийшло розпорядження Президента України, дякувати богу, про уповноваження на підписання Конвенції з питань захисту прав адвокатів пана Точицького. Не знаю, відомо про це Міністерству юстиції чи не відомо, але хотіли би почути, які конкретні кроки Мін'юстом станом на сьогоднішній день зроблені для того, щоб ми підписали і ратифікували конвенцію з огляду на позицію голови держави, який вже призначив відповідно уповноважену особу.

Якщо можливо, дайте відповідь на це питання. Дякую.

КРАВЧЕНКО Л.М. Міністерство юстиції і було ініціатором підписання, уповноваження особи на підписання, початок. І ми якраз і розпочали процедуру, ми з цим працюємо. Я хочу сказати вам, що ми працюємо, на засіданні, яке ми плануємо перше після зібрання пропозицій, я думаю, що ви побачите і почуєте про кроки, які ми хочемо зробити, для того щоб наша робоча група стала більш, скажімо так, орієнтована і залучена до адвокатського середовища. У нас є пропозиції і від Національної асоціації адвокатів щодо оновлення, тому на першому засіданні процедура і процес, скажімо так, удосконалення цього механізму буде представлений.

ВАТРАС В.А. Добре. Дякую.

І також є ще одне невеличке прохання, ось ми всі отримали лист з проханням чи з пропозицією надати пропозиції до питань реформування Закону "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" до робочої карти, до дорожньої карти, перепрошую. Але, чесно кажучи, хотілось би в першу чергу отримати проект відповідного закону, до якого би ми могли сформуванати ці пропозиції.

Тому, якщо є можливість, щоб Мін'юст напрацював проект і тоді вже народні депутати давали би свої пропозиції. А так виходить, ми маємо надати пропозиції, але незрозуміло до чого: чи це буде новий Закон України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" чи це буде Закон про внесення змін і доповнень до чинного закону, тобто потрібно чітко визначитися з форматом. Тому ми очікуємо з нетерпінням першого засідання цієї робочої групи, бо дійсно, як сказав Валерій Іванович, я його підтримую, ви в травні, в червні вже будете цікавитись, а що ж там робить підкомітет і Комітет з питань правої політики, а ми ще нічого не напрацювали.

Дякую.

КРАВЧЕНКО Л.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, почули.

Далі. Ігор Павлович Фріс, потім Павло Васильович Павліш, потім Максим Євгенович Дирдін.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову. Я по одному короткому питанню. Нещодавно Кабінетом Міністрів України було зареєстровано законопроект 15003, це законопроект щодо прибирання сталінсько-єжовських методів впливу на осіб, які утримуються в місцях позбавлення волі шляхом додавання їм трьох років до загального терміну перебування за адміністративне правопорушення. Це був другий законопроект, який я подав в чинному скликанні Верховної Ради України, який на той момент загубився, скажемо так, в надрах Комітету правоохоронної діяльності.

На сьогодні поданий проект Кабінетом Міністрів, який прибирає 391-у статтю з Кримінального кодексу України, натомість вносить відповідні зміни в Кримінально-виконавчий кодекс України, який є предметом відання нашого комітету. І, на жаль, всі ті проблеми, які існували в 391-й статті, вони плавно перетікають тепер в Кримінально-виконавчий кодекс.

Мною було подано альтернативний проект Закону під номером 15003-1, де вказані проблеми, на думку мою, на думку провідних спеціалістів кримінально-карного законодавства, нівелюються і вирішуються, тобто встановлюється чітке визначення відповідних правовідносин або відповідних норм, які впливають на застосування відповідних санкцій до таких осіб, які перебувають в місцях позбавлення волі.

У мене велике прохання до голови комітету і членів комітету, ми не є профільним комітетом, профільний комітет – це Комітет з питань правоохоронної діяльності, але враховуючи те, що більша частина, практично всі норми стосуються Кримінально-виконавчого кодексу, у мене велике прохання, щоб ми на найближче засідання навіть без висновку Головного науково-експертного управління після 24 лютого, тому що 24 лютого закінчується термін на подачу альтернативних законопроектів, у мене велике прохання, щоб ми своїм комітетом розглянули основні проекти і альтернативні, які по ньому надійдуть, і дали свій експертний висновок, який ми зможемо направити на Комітет правоохоронної діяльності. Буду вам дуже вдячний за це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович. Почули.

Я думаю, що висновок ГНЕУ ми теж можемо отримати.

ФРІС І.П. Було би супер, якщо чесно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте розглянемо, немає питань.

ФРІС І.П. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович Павліш, здається, був, а потім Максим Євгенович Дирдін.

ПАВЛІШ П.В. Колеги, у мене була тільки репліка. З усього почутого по адвокатурі, я так розумію, що комітет потім, коли отримає проекти законів, напевно, буде створювати свою робочу групу по напрацюванню змін до закону. І, Володимир Антонович, ти можеш вже готуватися приблизно до неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Володимир Антонович задав тему для обговорення.

Теж хотів запитати представників Мін'юсту, це, мабуть, питання буде до Людмили Кравченко. А от цей лист, який прийшов на адресу парламенту з проханням надати свої пропозиції до цих ідей, які були зазначені в цьому листі, хотілося б запитати, а чому не було зроблено в першу чергу - зібрати всіх учасників робочої групи, обговорити цей напрямок, що потрібно робити, що змінювати, в якому контексті йти, рухатися. А так виходить, що вже наперед Мін'юст вже визначив для себе ті моменти, які його більше цікавлять. Питання: чому такий був зроблений підхід Мін'юстом?

Дякую.

КРАВЧЕНКО Л.М. Дякую, Максиме Євгеновичу. Ну способи роботи є різні і кожний обирає той спосіб, який вважає найбільш доцільним.

Якщо ми говоримо про написання акта відразу, то ми отримуємо на нього фактично завжди критику. Якщо ми говоримо, тому що людина вже націлена на те, що вона хоче знайти в ньому що не так. Ми вибрали спосіб, де проговорили, для того щоб перше засідання не було пустим і ми не переливали з пустого в порожнє якісь речі, про які там взагалі не знали, про що ми говоримо, ми хотіли зібрати пропозиції, це часто спосіб роботи такий, який використовується у законодавців, він нічим не заборонений у тих, хто пише нормативно-правовий акт. Зібрати пропозиції, опрацювати їх, поділитися, виділити де які є проблеми найбільше, де співпадають питання органів виконавчої влади, народних депутатів, громадянського суспільства, адвокатів, тобто є ж блоки, які всі можуть вирішувати в один і той же спосіб, є блоки, де думки розходяться. І для того, щоб перше засідання мало конструктивну роботу, а не просто поговорити про те, що у нас є, ми вирішили зібрати пропозиції, проаналізувати їх і винести вже на засідання робочої групи саме блоками і питаннями, які будуть, які в нас де є розбіжності, де є спільне бачення, і випрацювати стратегію.

ДИРДІН М.Є. І ще одне запитання. Скажіть, будь ласка, оці пропозиції, які були, точніше по-іншому скажу, проекти документів, які лягли на стіл Президента України для підписання розпорядження про повноваження, коли Міністерство юстиції їх підготувало?

КРАВЧЕНКО Л.М. Їх готував офіс віцепрем'єра Качки.

ДИРДІН М.Є. Зрозуміло.

КРАВЧЕНКО Л.М. Ми брали в цьому участь, але засилали вони.

ДИРДІН М.Є. Ви робили проекти документів, так?

КРАВЧЕНКО Л.М. Брали участь у цьому, але робили в офісі у них.

ДИРДІН М.Є. А не скажете, якого числа це було зроблено?

КРАВЧЕНКО Л.М. Я знаю, що в ці от буквально два тижні, але точну дату я не знаю.

ДИРДІН М.Є. Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, ми все обговорили? Немає більше питань? Всі питання вирішили?

Може, Василь Іванович Німченко, рука піднята. Включіть мікрофон, будь ласка, Василю Івановичу.

НІМЧЕНКО В.І. Добрий день, шановні колеги! Зичу вас здоров'я і щоб сніг скоріше розтанув. На Черкащині біда, більше ніж пів метра снігу. Це я так, для історії.

А друге, що я хочу сказати. Колеги, потрібно про адвокатуру, повірте. Десь в останні два місяці 60 відсотків Комітет правової політики працює над законодавством про адвокатуру, про вливання його в систему міжнародних відносин, це добре. Ми ведемо мову і про нотаріусів, це дуже добре. Ми ведемо мову про конфлікт інтересів. Я не знаю, скільки у нас членів комітету нотаріуси та інші народні депутати, які пов'язані з адвокатською діяльністю. Але мене інтересує питання, ми з вами виносили на розгляд військові суди. Сьогодні голова вніс свій законопроект, це ж він не від хорошого життя вніс, він же бачить проблеми, які виходять в умовах військового стану. То чому ми не можемо вирішити питання стосовно військової юстиції, в тому числі не тільки військових суддів, а й військових адвокатів? Хто хоча б трошки знає, ті нехай вивчить, скрізь у трибуналах, де є на світовому рівні військові суди, є військові адвокати.

Ми з вами розглянули питання, пан Сергій зайшов, стосовно воєнних злочинів і воно вийшло мертвонароджене, так воно буде лежати ще десятиріччями, побачите, оця стаття, вона у нас застосовуватися не буде. А за військові суди ми забули. Хочу вам нагадати, у нас тільки під ружьем до мільйона, це Збройних Сил, а в погонах? А скільки ветеранів, а членів їх сімей? Де їх соціальний захист? Цим повинна займатися, мабуть, військова юстиція.

І тому ми як Комітет правової політики, я прошу, щоб ми розглянули це питання на найближчих засіданнях комітету. Це якраз є питанням правової політики. Тому я просив би, шановні колеги, зверніть увагу, це дуже важливо. Ми зараз станемо перед дилемою по ТЦК. Як у нас ріжуть, вбивають членів ТЦК! Шановні колеги, члени Комітету правової політики, їх зробили ізгоями. Ви не вбачаєте, що це навмисні дії десь є? Я особисто вбачаю, маючи досвід правозастосовчої роботи біля 50 років, більше навіть. От в чому питання. А ми їх віддали вандалам на розтерзання саме пряме. Чому ми це не розглядаємо?

Третє питання. Тут є представники Міністерства юстиції. На Міністерстві юстиції лежить питання правового забезпечення, супроводу, вірніше, нормативних актів Кабінету Міністрів на предмет їх відповідності Закону і Конституції. Прямо записано у положенні про Мін'юст. То що ми бачимо? Стефанішина чим там займалася? Наступники їх чим там займалися? А тепер скажіть, ви що, не бачите напругу в суспільстві стосовно поділу у нас людей: до 22-х з 18-и виїжджайте, а з 22-х до 25-и це хто? Чи хто це ті, які до 22-х виїжджайте? Чи чії ви діти? Я скажу, що народ балакає, що у нас війна бідних. Що, Мін'юст це не бачив, що Кабінет Міністрів це не законодавчий орган, а виїзд за кордон за Конституцією вирішується виключно Конституцією і Законом. Виключно Конституцією і Законом! Ми це що, не бачимо і що тут лежить. По суті ми повинні дати, на сьогоднішній день немає тлумача такого як Конституційний Суд, як називали його "офіційний тлумач", то ми маємо право це вирішувати, Комітет правової політики, роз'яснити, шляхом роз'яснення, подивіться, у нас є такі повноваження по нашому регламенту діяльності. І тому я хотів би, щоб ці питання якось почали, так би мовити, питання проростати для їх розгляду. От так би я хотів.

Спасибі вам.

І хотів би почути, що Мін'юст скаже стосовно оцієї постанови Кабміну, яка напруга наростає в суспільстві. Чули останнє, порушують кримінальні справи, хтось це називає геноцидом, когось за це вже судять, застосовують і затримують. Чи є тут дискреція чи немає? Чи є дискредитація і де норма Конституції о рівності всіх перед

законом? І чи забезпечить це мобілізацію належну і до виконання конституційних обов'язків захисту Вітчизни? Не держави кажу, не держави і не влади, я кажу, що Вітчизни. Це обов'язок. І вирішувати це потрібно в комплексі.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович, почули.

НІМЧЕНКО В.І. Давайте включимо його, щоб воно було у нас, в робочому порядку оці 3 питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мін'юст, можете прокоментувати те, що Василь Іванович сказав?

КРАВЧЕНКО Л.М. В цій сфері, саме в сфері перетину кордону, в сфері виконання військового обов'язку Міністерство юстиції здійснює дійсно лише експертизу актів, які розглядаються урядом. Звичайно, кожного разу ми говоримо про дотримання норм, вищих норм актів законодавства. І не завжди висновки Мін'юсту, які містять, скажемо так, зауваження потім релевантно урядом там приймаються, тому що є політичне бачення питання і є ситуація в країні.

Тому питання дуже складне і в частині правової експерти ми забезпечуємо відповідність саме актів уряду актам вищої юридичної сили.

НІМЧЕНКО В.І. Висновок є, експертний висновок Мін'юсту по цій постанові. До речі, поняття "перетин" і "виїзд за кордон" – це різні речі. Перетин – це процедурне, а виїзд – це конституційне право. Тому я і хотів би, щоб представник Мін'юста розумів, про що йде мова.

КРАВЧЕНКО Л.М. Розумію.

НІМЧЕНКО В.І. Де є предмет регулювання? Хто вліз в цю сферу? Без відома Мін'юста чи з відома Мін'юста? І як це може бути? З точки зору Конституції ви перевіряли чи ні?

КРАВЧЕНКО Л.М. Всі акти уряду підлягають обов'язковому розгляду на предмет здійснення правової експертизи Міністерством юстиції, крім актів, які приймаються по параграфу 52 Регламенту Кабміну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули.

Валерій Іванович Божик.

БОЖИК В.І. Я опушу руку. То певно з минулого разу не опустив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді ми все вирішили, все обговорили.

Всім дякую тоді за участь в засіданні комітету. Оголошую засідання комітету закритим. Все. Всім бажаю безпечного дня. Бережіть себе і своїх рідних. До побачення.

_____. До побачення. Дякую.

